

TARİHÇEMİZ

Meslek eğitimi, Anadolu da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar Anadolu Türklerine sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan ve ahlak kurallarını fütüvvetnamelerden alan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğinde olan Ahilik Teşkilatıyla geleneksel yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

Meslekî Eğitim, 19. yy.'dan itibaren Osmanlı Devleti'nde başta İstanbul olmak üzere büyük sanayi yatırımları gerçekleştirmek için önemli adımlar atılması, ekonomiyi kapsayacak şekilde reformların yapılması, devlet ve özel sektöre ait fabrikaların açılmaya başlanmasıyla modern tarzda açılan eğitim kurumlarıyla devam etmiştir. Mithat Paşa'nın Niş valisi iken 1861'de Müslüman ve Hristiyan kimsesiz çocuklara meslek kazandırmayı hedefleyerek kurduğu "Islahhane" meslekî eğitim okullarının öncüsü olmuştur. Sultan II. Abdülhamit Dönemi ise meslek eğitimi alanında dönüm noktası olmuş ülkenin birçok yerinde Hamidiye adını taşıyan meslek okulları açılmıştır.

Cumhuriyetle birlikte meslekî ve teknik eğitim devlet politikası olarak ele alınmıştır. Meslekî ve teknik eğitimde, 1923-1940 yılları ulusal bir yapı oluşturma, meslekî ve teknik eğitimin bir devlet politikasına bağlanması, bütüncül bir eğitim sistemi içerisinde örgütlenmesi, temel kavram ve ilkelerinin oluşturulması çabalarını kapsamaktadır. Bu bağlamda eğitim ve öğretimde birliğin sağlanması amacıyla 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiş, tüm öğretim kurumları Maarif Vekaletine bağlanmıştır. Eğitim ve öğretim alanındaki bir diğer değişiklik ise 2 Mart 1926 tarihinde kabul edilen Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile olmuştur.

Cumhuriyetin kurucu kadrosu tarafından genel liselerle birlikte meslekî ve teknik liselerinde açılması, Osmanlı Devleti Döneminde açılan ve savaş sonrası da varlığını devam ettiren okul ve kurumların ise korunarak eğitim faaliyetlerine devam etmesi sağlanmıştır. 1923'te I. Heyet-i İlmiye Programında meslekî ve teknik eğitim üzerinde durulmuş, 1923'te toplanan İzmir İktisat Kongresinde çırak okullarının açılması teklif edilmiştir.

1927 yılına kadar meslek ve sanat okullarıyla ilgili iş ve işlemler İl ve Belediye İdarelerinin sorumluluğunda iken, 1927'de masrafları bu idarelerce karşılanmak üzere okulların program, araç-gereç, öğretmen yetiştirme ve istihdamı görevi Maarif Vekaletine verilmiştir. 1927-1933 yıllarında meslekî eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirmek için Avrupa'ya 133 erkek ve kız öğrenci gönderilmiş, 1928'de ulusal boyutta programlar hazırlanmaya başlanmıştır.

1933'te 2287 sayılı Kanunla Meslekî ve Teknik Eğitim Umum Müdürlüğü kurulmuş, 1935 yılına kadar okulların bütçeleri yöresel düzeyde karşılanırken 1935'te 2765 sayılı Kanunla okulların masrafları Maarif Vekaleti bütçesine alınmıştır. 1934-1936 yıllarında "Meslekî

Tedrisatın İnkişaf Planı" hazırlanmıştır. Eğitim ile üretim kesimlerinin ortak çalışmalarından ötürü büyük önem taşıyan Planda, Çırak Okulları, Sanat ve Orta Sanat Okulları, Akşam Sanat Okulları, Tekniker Okulları, Mühendis Okulları ile Gezici Köy Kurslarının açılması ve yaygınlaşmasını öngörülmüş, meslekî ve teknik eğitim köy kurslarından yükseköğretime kadar her alanda bir bütünlük içinde ele alınmıştır. 1938 yılında çıkarılan 3423 sayılı Kanunla okulun geliştirilmesi, öğrencilerin eğitilmelerinin sağlanması ve atölye ve laboratuvarların malzeme yönünden desteklenmesi amacıyla erkek okulları için döner sermaye uygulaması getirilmiştir.

1940-1980 yılları, merkezi otoritenin güçlendiği, okula dayalı merkezi sistemin kök saldıği dönemdir. 1940'lı yıllarda her ilde bir meslek lisesi politikası benimsenmiştir. 1940-1950'lerde meslekî ve teknik eğitim oldukça hızlı gelişmeye ve yaygınlaşmaya başlamıştır. 1941'de ise Genel Müdürlük yerine 4113 sayılı Kanunla Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kurulmuştur. Bu Kanunla, meslek okullarının talim ve terbiye ile teftiş işleri hariç, bütün hizmetleri Müsteşarlık sorumluluğuna verilmiştir. 1941 yılında meslekî ve teknik eğitim okullarının teftişi için kurulan Meslekî ve Teknik Öğretim Teftiş Heyeti bir süre sonra Genel Teftişle birleştirilmiştir. Müsteşarlık, Erkek Teknik, Kız Teknik ve Ticaret Öğretim Müdürlükleri ile Teknik Büro, Yapı İşleri Müdürlükleri ve Muamelat Şefliği gibi dairelerden oluşmuştur. 1946'da çıkarılan Kanunla "Öğretim Müdürlükleri" "Genel Müdürlük" olarak değiştirilmiştir. 1960'da Meslekî ve Teknik Öğretim Etüd ve Programlama Dairesi başkanlığı, 1966'da Meslekî ve Teknik yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü, 1974'te de Meslekî ve Teknik Öğretim İdari Mali İşler Başkanlığı kurulmuştur.

1970'li yıllarda meslekî ve teknik eğitim, ihtiyacı belirle, programı geliştir, gerekli kaynakları temin et, programı uygula, mezunları izle, elde edilen sonuçlara göre yeniden planlama yap prensibi üzerine kurgulanmıştır. 1973 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunla ilköğretim, orta öğretim, meslekî tekniköğretim ve yüksek öğretimin esasları yeniden düzenlenmiştir. 1977'de çıkarılan 2089 sayılı Çırak-Kalfa ve Ustalık Kanunu ile Çıraklık Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

1970'lerin sonlarından sonra ki dönem ise okul işletme işbirliğinin güçlenmeye başladığı ve merkezi otorite ve paydaşların arasında iletişimin arttığı dönem olmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı ile Ankara Üniversitesinin ortaklaşa yürüttükleri ve 1977-1978 öğretim yılında pilot bölgelerde uygulamaya konulan "Okul Sanayi Ortaklaşa Eğitim Projesi (OSANOR)" sektörle olan ilişkilerin güçlenmesi açısından öneme haizdir. Proje ile okul-sanayi ilişkilerinin güçlendirilmesi ve meslekî ve teknik eğitime ilişkin verilecek olan kararlarda istihdam kesimlerinin de fikirlerinin alınması ve uygulamaya dâhil edilmesi hedeflemiştir.

1982'de 8/4334 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kaldırılarak bütün birimler tek bir Müsteşarlığa bağlanmıştır. 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve

işletmelerde yapılacak meslekî eğitime ilişkin esaslar belirlenmiş, Meslekî ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi ile Çıraklık, Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu kurulmuştur. 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanununun adı 2001'de 4702 sayılı Kanunla Meslekî Eğitim Kanunu olarak değiştirilmiştir.

1992 yılında yayımlanan 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Çıraklık, Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Dairesi Başkanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. 2004 yılında Sağlık Meslek Liseleri, Tapu Kadastro, Adalet Meslek Liseleri ve Tarım Meslek liseleri Millî Eğitim Bakanlığına devredilmiştir.

2011 yılında yayımlanan 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim Bakanlığında meslekî ve teknik eğitimin yürütölmesinden sorumlu altı birim, Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MTEGM) adı altında birleştirilmiştir. Yaygın meslekî eğitim ile açık öğretim kurumları da Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM) bünyesinde toplanmıştır. 2016 tarihinde 6764 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile meslekî eğitim merkezleri zorunlu eğitim kapsamına alınmış ve meslekî eğitim merkezleri ile ilgili iş süreçleri Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine gečilmesiyle birlikte Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüęü görevleri 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirlenmiştir.

Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kuramların yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik çalışmalar yapmak ve belirlenen politikaları uygulamak,
- b) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kuramların eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak,
- c) Eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirecek, meslekî eğitimi yaygınlaştıracak politika ve stratejilerin geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, belirlenen politikaları uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,
- d) 05/06/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununa göre aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların genel ve meslekî eğitimlerini sağlamak.

21. yy'da Türkiye'nin meslekî ve teknik eğitimle ilgili öncelikli hedefleri; meslekî ve teknik eğitimin katılımcı bir anlayışla yönetilmesi, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi, mezunların

retime katılacak Şekilde yetiŐtirilmesi, uygulanan programların iş piyasasının ihtiyaçlarına göre hazırlanması, eĒitimin sosyal ve sektörel entegrasyonunun saĒlanması, meslekî ve teknik eĒitim sisteminin sürekli geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması,  Ērencilere temel becerilerin yanında üst düzey becerilerin, iş ahlakının ve giriŐimcilik anlayıŐının kazandırılmasıdır.